

smoliński

ADAM KAROL SMOLIŃSKI (1910–1996)

Adam Karol Smoliński urodził się 1 października 1910 roku w Radziechowie koło Lwowa. Gimnazjum typu klasycznego ukończył ze złotym medalem w Katowicach w 1928 roku. Mając 22 lata ukończył studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej w zakresie radiotechniki i elektrotechniki wojskowej i za pracę dyplomową otrzymał nagrodę Rady Wydziału Elektrycznego. Swą pierwszą rozprawę naukową na temat filtrów oporowo-pojemnościowych napisał będąc jeszcze studentem. W 1945 roku obronił rozprawę doktorską *Teoria wzmacniaczy klasy AB pracujących z lampami trójelektrodowymi* (promotor — profesor Janusz Groszkowski).

Pracę zawodową rozpoczął Adam Smoliński w 1934 roku w Państwowych Zakładach Tele- i Radiotechnicznych, gdzie pracował do końca 1949 roku na stanowisku od konstruktora do dyrektora technicznego włącznie. W okresie przedwojennym zaprojektował i skonstruował szereg nowatorskich urządzeń nagłaśniających i radiokomunikacyjnych, wymagających nowych opracowań teoretycznych, których wyniki opublikował w 15 artykułach. Na początku 1945 roku jako dyrektor techniczny Państwowych Zakładów Tele- i Radiotechnicznych organizuje ich odbudowę w Warszawie i Łodzi. Odbywa też półroczny staż naukowy w Stanach Zjednoczonych i w Anglii.

Jesienią 1945 roku wznowia swą działalność Wydział Elektryczny Politechniki War-

szawskiej i Adam Smoliński kontynuuje na nim działalność dydaktyczną rozpoczętą w czasie okupacji w Szkole Elektrycznej II stopnia. W latach 1947–1952 pełni obowiązki kierownika Oddziału Telekomunikacji Wydziału Elektrycznego. W 1949 roku otrzymuje tytuł profesora nadzwyczajnego i został współorganizatorem Wydziału Łączności, stworzonym w 1950 roku, jego prodziekanem i dziekanem do 1952 roku.

Adam Smoliński od 1949 roku kierował utworzonymi przez siebie Katedrami Podstaw Telekomunikacji i Układów Elektronicznych, a następnie był kierownikiem Zakładu Układów Elektronicznych i Zakładu Układów i Aparatury Mikrofalowej w Instytucie Podstaw Elektroniki Politechniki Warszawskiej. Był również organizatorem i pierwszym opiekunem Katedry Magnetyków i Dielektryków na naszym Wydziale.

Równoległe do działalności dydaktycznej prowadził w latach 1949–1952 prace nad materiałami magnetycznymi w Przemysłowym Instytucie Telekomunikacyjnym, które następnie kontynuował w zorganizowanym przez

Słowa kluczowe

- układy elektroniczne
- urządzenia nagłaśniające
- telekomunikacja
- układy nieliniowe
- magnetyki
- mikrofalowa elektronika ciała stałego
- optoelektronika
- technika światłowodowa

S

siebie Zakładzie Materiałów Magnetycznych w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki Polskiej Akademii Nauk (w latach 1963–1966 pełnił funkcję zastępcy dyrektora ds. naukowych). W 1962 roku Adam Smoliński został wybrany członkiem korespondentem, a w 1973 roku członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk. Jego działalność naukowa została bardzo wysoko oceniona i w 1964 roku otrzymuje wraz z najbliższymi współpracownikami Nagrodę Państwową II stopnia. W tym czasie ukończył też czterotomową monografię *Zasady wzmacniania*.

W kierowanym przez siebie Zakładzie Układów i Aparatury Mikrofalowej zainicjował prace badawcze i pomiarowe nad projektowaniem i technologią mikrofalowych układów scalonych. Napisał monografię *Mikrofalowa elektronika ciała stałego* (Ossolineum, Wrocław 1973), był organizatorem i przewodniczącym komitetu naukowego I Krajowej Konferencji Mikrofalowej Elektroniki Ciała Stałego (Zakopane 1968), która zapoczątkowała serię periodycznie organizowanych, aż do dnia dzisiejszych, konferencji międzynarodowych pod nazwą MICON. Jednocześnie (1973–1979) był wiceprzewodniczącym Zarządu Europejskich Konferencji Mikrofalowych (EuMC — Londyn).

Profesor był pionierem elektroniki światłowodowej w kraju. W lutym 1971 roku zorganizował pierwsze seminarium na temat światłowodów. Był autorem pierwszej w kraju poważnej rozprawy naukowej na ten temat, opublikowanej w „Rozprawach Elektrotechniki” (1976). Napisał książkę *Światłowody i ich zastosowania* (Ossolineum, Wrocław 1980). Napisał i wydał monografię *Optoelektronika światłowodowa* (WKŁ, Warszawa 1985) oraz zorganizował Szkoły Elektroniki Polskiej Akademii Nauk, których był rektorem (od 1987 do 1995 roku — około 1800 uczestników i prawie 200 wykładowców). Jako członek The International Society of Optical Engineerin zorganizował Polską Sekcję tego Towarzystwa i został jej pierwszym przewodniczącym (1987).

Adam Smoliński był więc twórcą czterech szkół naukowo-dydaktycznych: teorii wzmacniania, materiałów magnetycznych, mikrofalowej elektroniki ciała stałego i techniki światłowodowej. Wypromował 31 doktorów nauk technicznych. Za osiągnięcia w kształceniu awangardowej kadry otrzymał profesor tytuł honorowy „Zasłużony Nauczyciel”, w uznaniu zasług dla polskiej elektroniki Wojskowa Akademia Techniczna nadała mu tytuł doktora *honoris causa* tej uczelni oraz uzyskał cztery Nagrody I stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Jako członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk brał czynny udział w pracach licznych komitetów, zespołów, sekcji i instytutów naukowych Akademii. W latach 1954–1960 był członkiem Prezydium Komitetu Łączności Polskiej Akademii Nauk i przewodniczącym Sekcji Materiałoznawstwa, w latach 1960–1986 członkiem Prezydium Komitetu Elektroniki i Telekomunikacji, wiceprzewodniczącym Komitetu (1975–1980), przewodniczącym Zespołu Problemowego Mikrofalowej Elektroniki Ciała Stałego (1969–1980), przewodniczącym Zespołu Problemowego Techniki Światłowodowej (1975–1980) i przewodniczącym Sekcji Optoelektroniki (1980–1986). W latach 1961–1986 był członkiem i przewodniczącym (1980–1986) Komisji Nagród IV Wydziału Polskiej Akademii Nauk, członkiem Głównej Komisji Kwalifikacyjnej przy PAN, Sekcja Nauk Technicznych (1967–1974), członkiem Komitetu Narodowego ds. Międzynarodowej Rady Unii Naukowych ICSU (1974–1986), członkiem Polskiego Komitetu ds. UNESCO, Komisja Nauk Ścisłych i Przyrodniczych (1974–1986), brał udział w obradach II (1973) i III (1985) Kongresu Nauki Polskiej i na obydwie te Kongresy opracowywał referaty problemowe. Był też członkiem rad naukowych: Instytutu Podstawowych Problemów Techniki (1960–1978), Instytutu Maszyn Matematycznych (1962–1963), Instytutu Fizyki (1966–1972) i Instytutu Technologii Elektronowej (1966–1969).

Znana i bardzo owocna dla kraju była działalność Adama Smolińskiego na arenie międzynarodowej, w latach 1956–1986 był członkiem International Union of Radio Science, przewodniczył Polskiemu Komitetowi Narodowemu (1972–1980), był wiceprzewodniczącym i przewodniczącym komisji Radiotechniki URSI, a w latach 1978–1983 wiceprezydentem URSI. Jako wieloletni członek (*life fellow*) IEEE (*Institute of Electrical and Electronics Engineers*) założył Polską Sekcję IEEE i był jej przewodniczącym przez dwie kadencje. Należał też do współzałożycieli i był pierwszym przewodniczącym Polskiego Oddziału SPIE (International Society for Optical Engineers).

Za swoje zasługi profesor Adam Smoliński został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżami Oficerskim i Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Sztandarem Pracy II i I klasy oraz 36 innymi medalami i odznaczeniami. Profesor zmarł 29 lutego 1996 roku, prowadząc merytoryczne konsultacje ze swoimi byłymi współpracownikami do ostatnich swoich dni.